

Seznam úkolů pro rok 2011

I. Úvod

Toto je pátý veřejný seznam úkolů evropského inspektora ochrany údajů jako poradce v oblasti návrhů právních předpisů EU a souvisejících dokumentů. Seznam úkolů je součástí jeho ročního pracovního cyklu. Jednou za rok evropský inspektor ochrany údajů podává zpětně zprávu o svých činnostech ve výroční zprávě. Kromě toho zveřejňuje seznam svých záměrů v oblasti poradenství na následující rok.

Souvislosti, ze kterých vychází tento seznam úkolů, lze nalézt v politickém dokumentu ze dne 18. března 2005 s názvem „The EDPS as an advisor to the Community Institutions on proposals for legislation and related documents“ (Evropský inspektor ochrany údajů jako poradce orgánů Společenství v souvislosti s návrhy právních předpisů a souvisejícími dokumenty)¹. V uvedeném dokumentu evropský inspektor ochrany údajů vymezil svou politiku týkající se konzultací v oblasti návrhů právních předpisů, což je jeden z jeho hlavních úkolů vycházejících z čl. 28 odst. 2 a článku 41 nařízení (ES) č. 45/2001. Způsob práce evropského inspektora ochrany údajů je popsán v kapitole 5 uvedeného politického dokumentu. Důležitou součástí práce evropského inspektora pro ochranu údajů je výběr návrhů právních předpisů a plánování (včetně pravidelného přezkoumání tohoto výběru a plánování), které jsou potřebné pro účinné vykonávání funkce poradce.

Hlavními zdroji letošního seznamu úkolů je kromě obvykle zohledňovaného legislativního a pracovního programu Komise na rok 2011 také akční plán provádění Stockholmského programu, digitální agenda Komise pro Evropu a další příslušné plánovací dokumenty Komise. Seznam úkolů vypracovali zaměstnanci evropského inspektora ochrany údajů. V průběhu přípravy byla zainteresovaným stranám z Komise poskytnuta možnost vyjádřit své podněty. Předložených návrhů si velmi ceníme.

Seznam úkolů tvoří dva dokumenty:

- tato úvodní část, která zahrnuje stručnou analýzu souvislostí i priorit evropského inspektora ochrany údajů pro rok 2011,
- příloha příslušných návrhů Komise a dalších dokumentů, které byly v nedávné době přijaty nebo jejichž přijetí je na programu a které vyžadují pozornost ze strany evropského inspektora ochrany údajů.

Příloha byla poprvé zveřejněna v prosinci 2006 a od té doby je obvykle třikrát ročně aktualizována².

¹ Lze jej nalézt na internetových stránkách evropského inspektora ochrany údajů v části „EDPS“ >> „Publications“ >> „Papers“.

² Obvykle v prosinci, květnu a září.

Poté, co evropský inspektor ochrany údajů vydá své stanovisko (nebo jinou veřejnou reakci) k nějakému dokumentu, dokument se z přílohy obvykle vypustí. Je však třeba zdůraznit, že zapojení evropského inspektora ochrany údajů do legislativního procesu vydáním jeho stanoviska nekončí. Ve výjimečných případech se tento předmět může v příloze znovu objevit, pokud evropský inspektor ochrany údajů hodlá vydat druhé stanovisko. Stanoviska evropského inspektora ochrany údajů lze nalézt také na jeho internetových stránkách³.

II. Stručná analýza souvislostí

Vzhledem k tomu, že pracovní program Komise na rok 2010 byl zveřejněn v březnu a akční plán provádění Stockholmského programu v dubnu, byl seznam úkolů pro minulý rok zveřejněn později než obvykle, v červnu místo v prosinci. Od jeho zveřejnění tedy uplynulo pouze šest měsíců. Navíc několik iniciativ uvedených v seznamu úkolů pro rok 2010 bylo převedeno do tohoto roku anebo se jimi zákonodárci EU budou dále zabývat v roce 2011.

V důsledku toho lze většinu hlavních trendů a priorit stanovených v seznamu úkolů pro rok 2010 považovat v současnosti za stále platné. V posledních šesti měsících však došlo k určitým důležitým událostem, a to zejména v souvislosti se sděleními přijatými Komisí. Jedná se o sdělení o komplexním přístupu k ochraně osobních údajů v Evropské unii⁴, sdělení o digitálním programu pro Evropu⁵ a několik sdělení, jimiž se zahajuje provádění kapitol Stockholmského programu, které se týkají výměny informací.⁶ Další důležitou skutečností je, že byly učiněny významné kroky v rámci jednání o dohodách o ochraně údajů se třetími zeměmi, zejména v rámci jednání se Spojenými státy o všeobecné dohodě EU-USA o ochraně údajů a dále s několika jinými třetími zeměmi o jmenné evidenci cestujících.

Poté, co Lisabonská smlouva vstoupila dne 1. prosince 2009 v platnost, byla zrušena dříve uplatňovaná piliřová struktura aktivit EU, v důsledku čehož došlo k zásadním změnám v oblasti justiční a policejní spolupráce v trestních věcech. Nové právní prostředí vytvořené po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost má vliv také na činnost evropského inspektora ochrany údajů. Pokud jde o jeho úlohu poradce v oblasti právních předpisů, potvrdila se současná praxe, kdy evropský inspektor ochrany údajů poskytuje poradenství zákonodárcům v oblasti legislativní činnosti související s ochranou údajů ve všech politických oblastech EU.

a. Směrem k novému právnímu rámci ochrany údajů

Lisabonská smlouva zdůraznila a posílila právo na ochranu údajů. Právo na ochranu údajů je zakotveno v článku 8 Listiny základních práv Evropské unie, která má nyní stejnou právní hodnotu jako smlouvy. Toto právo je dále stanoveno v článku 16 Smlouvy o fungování Evropské unie, která nyní představuje jediný právní základ pro přijímání právních předpisů v oblasti ochrany údajů. Tento nový právní základ poskytl důležitý impuls k diskusi o přezkumu právních předpisů EU týkajících se ochrany údajů. Komise vydala dne 4. listopadu 2010 sdělení o komplexním přístupu k ochraně osobních údajů v Evropské unii. Stanovila několik důležitých otázek a cílů pro budoucí přezkum, mezi něž patří změny, jejichž cílem je posílení práv jednotlivců, posílení dimenze vnitřního trhu při ochraně údajů, přezkum ochrany údajů v oblasti policejní a justiční spolupráce v trestních věcech, zlepšení reakcí na globalizaci a upevnění prosazování předpisů v oblasti

³ V části „Consultation“ >> „Opinions“.

⁴ KOM(2010) 609 v konečném znění.

⁵ KOM(2010) 245 v konečném znění.

⁶ Např. KOM(2010) 386 v konečném znění o politice EU pro boj proti terorismu, KOM(2010) 385 v konečném znění o přehledu o správě informací v prostoru svobody, bezpečnosti a práva, KOM(2010) 673 v konečném znění o strategii vnitřní bezpečnosti Evropské unie.

ochrany údajů. Evropský inspektor ochrany údajů iniciativu Komise vítá. Pevně věří, že nadcházející návrh či návrhy právních předpisů musí být nejen ambiciózní, ale musí také skutečně zvyšovat účinnost nástrojů na ochranu údajů. Evropský inspektor ochrany údajů zejména podporuje myšlenku posílení současných pravidel ochrany údajů i začlenění oblasti policejní a soudní spolupráce (kterou v současnosti upravuje samostatné rámcové rozhodnutí 2008/977/SVV) do nového právního předpisu. Návrh nového právního rámce se očekává v roce 2011. Nový právní rámec ochrany údajů je jednou z hlavních priorit evropského inspektora ochrany údajů v roce 2011.

b. Další rozvoj prostoru svobody, bezpečnosti a práva

V prosinci 2009 byl přijat Stockholmský program. Tento program je nástupcem Haagského programu a stanoví priority pro rozvoj evropského prostoru svobody, bezpečnosti a práva v příštích pěti letech. Stockholmský program zdůrazňuje potřebu chránit osobní údaje v globální společnosti, která je charakterizována rychlými technologickými změnami a výměnou informací bez hranic.

Program poukazuje také na potřebu výměny údajů pro bezpečnost Evropy a zavádí vypracování strategie vnitřní bezpečnosti. Při rozvoji prostoru svobody, bezpečnosti a práva musí evropský zákonodárce stále nalézat správnou rovnováhu mezi bezpečností a volným pohybem občanů na jedné straně a ochranou jejich soukromí a osobních údajů na straně druhé. Z výše uvedených sdělení o výměně informací vyplývá, že Komise bere tento úkol vážně.

Je samozřejmé, že evropský inspektor ochrany údajů bude pečlivě provádět všechny kroky, které jsou uvedeny ve stockholmském akčním plánu a v různých sděleních týkajících se této otázky. Evropský inspektor ochrany údajů by zejména rád zmínil vytvoření systému vstupu/výstupu a program registrovaných cestujících, očekávanou směrnici o jmenné evidenci cestujících pro účely vynucování práva, zavedení evropského programu sledování financování terorismu, vytvoření evropského systému ostrahy hranic (EUROSUR), možnost EU-ESTA (unijního elektronického systému cestovních povolení) a používání bezpečnostních skenerů na letištích. Všechny tyto iniciativy mají významný vliv na ochranu údajů. Evropský inspektor ochrany údajů bude také bedlivě sledovat jednání o dohodách o ochraně údajů se třetími zeměmi. V neposlední řadě se bude aktivně podílet na přezkumu směrnice o uchovávání údajů a posoudí, zda je taková směrnice potřebná a zda se jedná o adekvátní opatření.

c. Technologický rozvoj: digitální agenda pro Evropu

V květnu 2010 Komise zveřejnila sdělení o digitální agendě pro Evropu. Digitální agenda stanovuje priority pro urychlení zavádění vysokorychlostního internetu a využití potenciálu digitálních technologií pro domácnosti a firmy. Mnoho z ohlášených iniciativ souvisejících s digitální agendou může mít značný význam pro ochranu údajů, např. rámec pro elektronickou totožnost (eID) a ověřování a přezkum směrnice o opakovaném použití informací veřejného sektoru. Evropský inspektor ochrany údajů bude také nadále sledovat návrhy právních předpisů, které předpokládají zavedení nové technologie v oblastech, jako je silniční doprava (balíček týkající se e-mobility) a energetika (využití inteligentních sítí). Dále se bude věnovat sdělení o soukromí a důvěře v digitální Evropě a přezkumu směrnice o rádiovém a telekomunikačním vybavení.

d. Další oblasti

Evropský inspektor ochrany údajů bude jako obvykle pozorně sledovat všechny další iniciativy, které mohou významně ovlivnit ochranu údajů. V roce 2011 se bude zabývat zejména novými iniciativami v oblasti dopravy, mimo jiné iniciativou týkající se detektorů pro fyzickou kontrolu. Zaměří se také na rozsáhlé výměny údajů, ke kterým může docházet v rámci systému pro výměnu informací o vnitřním trhu, systému spolupráce v oblasti ochrany spotřebitele a projektu e-justice. V souvislosti s ochranou údajů bude nadále poskytovat podněty pro diskuse o novém nařízení o transparentnosti. Tyto diskuse nabyly na důležitosti po vynesení rozsudku Soudního dvora ve věci společnosti Bavarian Lager.⁷

III. Priority evropského inspektora ochrany údajů pro rok 2011

Politika evropského inspektora ochrany údajů jako poradce v oblasti právních předpisů EU a souvisejících dokumentů se nezmění. Zásadní význam má konzistentnost výstupů, pomocí které se evropský inspektor ochrany údajů snaží nalézt správnou rovnováhu mezi ochranou údajů a dalšími (veřejnými) zájmy. Stejně jako v předchozích letech má v úmyslu poskytnout stanovisko ke všem návrhům právních předpisů, které mají významný dopad na ochranu údajů. Evropský inspektor ochrany údajů se může zabývat také nelegislativními opatřeními, pokud vyvolávají významné otázky týkající se ochrany údajů. Toto je neúplný seznam hlavních otázek, kterým se evropský inspektor ochrany údajů bude pravděpodobně věnovat v roce 2011:

- a. Směrem k novému právnímu rámci ochrany údajů
 - přezkum rámce EU pro ochranu údajů
 - přezkum předpisů v oblasti ochrany údajů platných na úrovni EU
 - dokončení probíhající práce v těchto hlavních oblastech: vyjasnění pojmu „odpovědnost“ a „souhlas“ a otázka rozhodného práva a jurisdikce (také v souvislosti s vnitrostátními orgány pro ochranu údajů, v rámci pracovní skupiny zřízené podle článku 29).
- b. Další rozvoj prostoru svobody, bezpečnosti a práva
 - jmenná evidence cestujících v EU
 - program EU pro sledování financování terorismu
 - přezkum směrnice o uchovávání údajů
 - správa hranic a systém vstupu/výstupu
 - program registrovaných cestujících
 - EU-ESTA
 - EUROSUR
 - terorismus a zmrazení prostředků
 - jednání o dohodách o ochraně údajů se třetími zeměmi
- c. Technologický rozvoj a digitální agenda
 - sdělení o soukromí a důvěře v digitální Evropě
 - balíček týkající se e-mobility
 - regulační rámec pro inteligentní sítě
 - přezkum směrnice o opakovaném použití informací veřejného sektoru
 - přezkum směrnice o rádiovém a telekomunikačním vybavení
- d. Další oblasti

⁷ Věc C-28/08, *Evropská komise v. The Bavarian Lager*, dosud nezveřejněno ve Sb. rozh.

- iniciativy v oblasti dopravy (včetně používání detektorů pro fyzickou kontrolu)
- celní spolupráce
- e-justice, systém pro výměnu informací o vnitřním trhu a systém spolupráce v oblasti ochrany spotřebitele
- přezkum nařízení o transparentnosti

Brusel prosinec 2010